

**Itä- Uudenmaan luonnon- ja
ympäristönsuojeluyhdistyksen lausunto
Fennovoima Oy:n ydinvoimala-YVA:sta**

Yleistä:

IULY:n mielestä esitetty arviointiohjelma sisältää niin ansioita kuin puutteitakin. Myönteistä tässä YVA-menettelyssä on se, että on esitetty useampia sijaintipaikkavaihtoehtoja. Myös YVA-prosessin kuvaus ja hankkeen esittely yleisellä tasolla ovat selkeästi kirjoitettuja. Monilta osin arviointiohjelmaluonnos kuitenkin sisältää vakavia puutteita eikä sitä pitäisi hyväksyä ilman merkittävä arvioitavien vaikutusten laajentamista ja nykyisestä selkeämpää ja erittelevämpää vaikutusten käsittelyn rajausta kunkin ympäristövaikutuksen osalta.

Demokratia

IULY haluaa kiinnittää huomiota YVA-hankkeen liioitellun kiireelliseen aikatauluun ja ydinvoimahankkeeseen liittyvään demokratiavajeeseen. Ydinvoimalahankkeella on laajat ja moniulotteiset vaikutukset ympäristön tilaan, paikallisiin

elinkeinoihin, kunnan talouteen, asumiseen, maankäyttöön ja sosiaalisiin rakenteisiin. Siksi olisi tärkeätä, että tässä YVA-prosessissa taattaisiin jatkossa riittävän väljät aikataulut sidosryhmien aidolle osallistumiselle.

Fennovoima on perustanut Ruotsinpyhtäälle ”informaatiotoimiston” tilanteessa, jossa kunta ei ole vielä päättänyt hyväksyykö se ydinvoimahanketta alueelleen vai ei. Niinpä on vaarana, että ”informaatiotoimistosta” tulee propagandatoimisto, jonka pääasiallinen tehtävä on vakuutella kuntalaisia ydinvoimalaitoksen tuottamista hyödyistä, jotta saataisiin kunnalta myönteinen päätös asiassa.

”Informaatiotoimiston” perustamiseen ja ylläpitoon Fennovoimalla ja sen taustalla olevalla E.on-yhtiöllä on toki resursseja; onhan E.ONin palveluksessa on yli 80 000 ihmistä ja liikevaihto on 67 miljardia Euroa. Vastaavia resursseja ei ydinvoimalahankkeeseen kriittisesti suhtautuvilla kuntalaisilla ole käytössään. Epäsuhta on ilmeinen erityisesti näin pienessä - alle 3000 hengen kunnassa. Myös Fennovoiman lähettämä asukaskysely ja sen yhteydessä levitetty informaatio on osoittautunut yksipuoliseksi. Siksi asukkaille lähetettävään materiaaliin olisi pitänyt sisällyttää myös ydinvoimalaan kielteisesti suhtautuvien tahojen materiaalia.

IULY ehdottaa tasapuolisuuden ja avoimuuden nimissä, että Fennovoima osoittaisi yhtä paljon varoja jollekin ydinvoimaan kriittisesti suhtautuvalle ympäristöjärjestölle kuin se itse aikoo käyttää tai on käyttänyt varoja hankkeen ”tiedottamiseen” kuntalaisille ja kuntapäätäjille. Näin yhtiö voisi osoittaa kunnioittavansa ”paras argumentti voittakoon” periaatetta.

1.1 Hankkeen pysäyttäminen

Ohjelmassa tulee selkeästi esittää ne kohdat, jossa kunta voi, niin halutessaan, omalla päätöksellään pysäyttää voimalahankkeen.

Kommentteja ohjelmaluonnoksen tekstiin yleisiin osiin

Hankekuvaus

Ohjelmaluonnoksessa ei ole määritelty rakennettavaksi suunnitellun voimalan tyyppiä eikä kokoa. Nämä pitäisi olla jo lähtökohtaisesti määriteltyinä.

Polttoaineen hankinnan osalta ei ole määritelty sitä miten varmistetaan ostettavan uraanin alkuperä. Moniin uraanikaivoksiin liittyy merkittäviä ympäristöongelmia ja

ihmisoikeusoikeusrikkomuksia.

Nykytilan kuvaus

Nykytilan kuvaus ohjelmaluonnoksessa on monilta osin puutteellinen eikä aluetta koskevaan lähdekirjallisuuteen ole tutustuttu riittävästi.

Ydinvoimalaitoksen sijaintipaikat tulisi merkitä karttoihin jo ohjelmavaiheessa. Nyt karttoihin on piirretty kaksi suurta ellipsiä, joista jompaankumpaan tai toiseen voimalaitos aiotaan sijoittaa.

Kommentteja ohjelmaluonnoksen vaikutusten arviointiin liittyviin osiin:

IULY:n mielestä arvioitavien vaikutusten listaa tulee täydentää seuraavasti:

Radioaktiivisten aineiden loppusijoitus: Ohjelmassa ei ole käsitelty radioaktiivisen jätteen loppusijoitusta ja välivarastointia. Loviisassa toimi aktiivinen ydinjätteen loppusijoitusta vastustava kansanliike, jonka toiminta vaikutti siihen, että loppusijoituspaikka etsittiin Olkiluodosta. Oletettavaa on, että alueen väestö ei toivota ydinjätteiden loppusijoituspaikkaa tervetulleeksi jatkossakaan

Uraanikaivokset ja polttoainehuolto: Ohjelmassa ei ole käsitelty niitä paineita, joita lisääntyvä ydinvoimatuotanto aiheuttaisi uraanikaivosten aloittamiseksi. Itä-Uudellamaalla toimii voimakas kansanliike uraaniton.org, joka vaikutti siihen, että ranskalainen uraanikaivosyhtiö AREVA (aiemmin Cogema) ei saanut valtauslupaa uraanikaivokselle. Oletettavaa on, että alueen väestö suhtautuu kielteisesti uraanikaivoksiin jatkossakin.

Kommentteja ohjelmaluonnoksen vaikutusten arviointia koskevaan lukuun 7. □ (Numerot viittaavat ohjelmaluonnoksen joulukuun version numerointiin)

Ilmanlaatuun ja ilmastoon kohdistuvat vaikutukset: Tässä yhteydessä pitäisi esittää arvio ydinvoimalan arvioidun 60 vuoden käyttöiän aikaisista polttoaineen hankinnan päästöistä mukaan lukien kaivostoiminnan päästöt.

Vesistövaikutusten arviointi:

Nykyiset virtausmittaukset eivät anna riittävää pohjatietoa toimivien leviämismallilaskelmien laatimista varten. Ensiksi pitää määritellä vedenottopaikka/paikat ja purkuputken pään sijainti, jotta voitaisiin tehdä toimiva ja todellisuutta kuvaava malli. Seuraavaksi pitäisi alkaneen vuoden aikana tehdä

riittävät virtausmittaukset uusilta havaintopaikoilta mallin aineistoksi. Vasta näiden toimenpiteiden jälkeen on mielekästä mallintaa lauhdutusveden aiheuttaman lämpökuorman leviämistä.

Tärkein vesistövaikutus ydinvoimalasta aiheutuu lauhdutusveden lämmöstä. Veteen joutuvalla lämpömäärällä on useita biologisia vaikutuksia. Näitä ovat mm. suotuisten olojen syntyminen planktisten levien kasvulle, mikä lisää veden rehevöitymistä, sedimentoitumista ja happikatoa.

Lämpökuorman rehevöittävä vaikutuksen arvioinnissa on otettava huomioon vastaanottavan vesistön geomorfologia. Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen tekemien tutkimusten mukaan merenpohjan muodot selittävät rehevöitymiskehitystä erittäin hyvin. Altaikkoiset ja kraaterimaiset pohjanmuodot vaikeuttavat vedenvaihtoa ja aiheuttavat siten välillisesti happikatoa. Porvoosta itään päin sijaitsevat merialueet ovat poikkeuksellisen herkkiä, selkeästi muita rannikkoalueita herkempiä rehevöitymiselle juuri geomorfologiansa vuoksi. Jo pelkästään tämän seikan vuoksi Ruotsinpyhtää soveltuu huonosti ydinvoimalan sijaintipaikkakunnaksi.

Muita vaikutuksia ovat mm. suotuisten olojen syntyminen vieraslajeille. Viime vuosikymmeninä alusten

painolastivesien määrät ovat kasvaneet ja niiden myötä yhä enemmän vieraslajeja on saapunut Suomenlahdelle.

Lämpimät lauhdutusvedet saattavat tarjota suotuisan lisääntymis- tai talvehtimisalueen monille lämpimämpien vesien lajeille. Vieraslajeilla voi olla laajoja ekosysteemitasoisia vaikutuksia Suomenlahdella. Jo nykyisiin Loviisan vanhojen voimaloiden lauhdevesiin on pesiytynyt vieraslajeja. Joillakin simpukkalajeilla voi olla myös vaikutuksia lauhdutusvedenoton turvallisuuteen.

Ydinvoimalan tarvitseman lauhdutusveden määrä on suuri. Siksi lauhdutusveden ottoputken sijainnilla on merkitystä. Kilpilahden jalostamolla tehdyistä tutkimuksissa on arvioitu, että jopa yli 90 000 kilon kalamääriä vuosittain on jäänyt ottoputken siivilään.

Kun vesistövaikutuksia arvioidaan, on lämpökuormaan laskettava mukaan olemassa olevien ydinvoimaloiden aiheuttama lämpökuorma ja YVA-vaiheessa olevan uuden Fortumin voimalahankkeen potentiaalinen lämpökuorma. Kaikkien olemassa olevien ja suunniteltujen voimaloiden lämpökuorman yhteisvaikutus tulee ottaa arvioissa ja leviämismallilaskelmissa sekä mallilaskelmien perusteella tehtävissä biologisissa ja ekologisissa arvioissa täysimääräisesti huomioon.

Maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointi:

Ohjelmaluonnoksessa ehdotettu rajausta näiden vaikutusten arvioimiseksi on aivan liian suppea. Tässä yhteydessä tulee arvioida ydinvoimalahankkeen aiheuttamia laitosalueen maa- ja kallioiden tarvetta kokonaisuudessaan. Arviointiin tulee sisällyttää ainakin:

- voimalaitosalueella tarvittavat maa- ja kallioidet (myös laiturit, perustusten ja rakennusten betoni, paikoitusalueet jne)
- kaikki muut rakennukset, jotka aiotaan rakentaa voimalan rakentamisen vuoksi ja niihin tarvittavat maa- ja kallioidet □ kaikki tiet, jotka aiotaan rakentaa voimalaitoksen rakentamisen yhteydessä ja niihin tarvittavat maa- ja kallioidet
- kaikki uudet voimalinjat ja niihin tarvittavat maa- ja kallioidet □

Itä-Uudellamaalla hyvälaatuiset hiekka- ja soravarat ovat hupenemassa tai sijaitsevat arvokkailla pohjavesialueilla. Pohjavesien suojelua ja kiviaineshuoltoa tarkastelleen laajan nk. POSKI-projektin arviot tulee ottaa huomioon tarkasti tässä YVA-menettelyssä. Kiviainesten tarve ja saatavuus tulee arvioida kokonaisuudessaan ja ottaa nämä

seikat huomioon tarkastelun rajauksessa. Kiviaineksia ydinvoimalaa varten tulitaisiin hankkimaan luultavasti kymmenien kilometrien (jopa 100km) takaa. Tällä on vaikutukset liikennemääriin, kustannuksiin ja päästöihin.

Kasvillisuuteen, eläimiin ja suojelukohteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi: Laitospaikan rajausta tulee tehdä jo tässä vaiheessa, jotta voitaisiin kohdistaa tutkimukset oikeille alueille ja suorittaa ne riittävän huolellisesti. Luontovaikutukset tulee arvioida myös rakennettavien voimalinjojen ja teiden osalta. Samalla tulee arvioida myös vedenalaisen luonnon tilaa ja mahdollisia muutoksia lauhdevesien vesistövaikutusten alueella. Tutkimuksissa tulee ottaa huomioon Hudön saarten luontoarvot sekä koko laajan Pernajanlahtien Natura-alueen luontoarvojen säilyminen. Kaavaillun voimalaitosalueen lounaispuolella sijaitsee Ramsar-alueeksi esitetty Aspskärin saaristo, jossa sijaitsee mm. suomen ainoa etelänkiislayhdyskunta ja suuri ruokkiyhdyskunta. Erityisesti vaikutukset ruokkien ja etelänkiislojen ravintoon tulee ottaa huomioon. Itse voimalaitosalueen, teiden ja voimalinjojen luontovaikutukset tulee myös selvittää riittävällä tarkkuudella.

Maankäyttöön, rakenteisiin ja maisemaan

kohdistuvien vaikutusten arviointi: Tarkastelualue maankäytön ja maisemavaikutusten osalta on liian suppea. Suuri osa näistä vaikutuksista liittyy teiden ja voimalinjojen rakentamiseen – ei siis yksinomaan voimalaitosalueeseen, kuten ohjelmaluonnoksessa esitetään.

Voimalaitoksen rakentamiseen tarvittavan työvoiman asuminenkin aiheuttaa maankäyttöön kohdistuvia vaikutuksia, koska rakennusaikainen vierastyövoima lähes kaksinkertaistaa aktiiviväestön määrän kunnassa.

Nykyinen Loviisan ydinvoimala tietystä kulmasta mereltä tarkasteltuna näyttää groteskilta – kaksi laitusrakennusta ja niiden välissä sijaitseva savupiippu näkyvät kauas ja asettavat kyseenalaiseksi taannoisten suunnittelijoiden henkisen kypsyyden. Tällaista symboliikkaa ei nykypäivänä kukaan kaivanne? □ □ Tarvittavat muutokset kaavoitukseen tulee esittää.

Ihmisiin ja yhteiskuntaan kohdistuvien vaikutusten arviointi: Ihmisiin ja yhteiskuntaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on välttämätöntä tarkastella vaikutuksia kriittisesti ja analyttisesti.

Terveysvaikutusten osalta on syytä perehtyä

pitkäaikaisen matalan säteilytason aiheuttamiin terveysvaikutuksiin ja niihin liittyviin tutkimuksiin (esim. YK:n UNSCEAR-raportit). Myös viimeaikaiset tutkimukset Saksan ydinvoimaloiden läheisyydessä havaituista korkeista leukemian esiintyvyyksistä tulee ottaa tarkasteluun.

Ydinvoimalla on ollut monia ihmisiin ja yhteiskuntaan kohdistuvia vaikutuksia, joista monet ovat tuttuja voimalaitospaikkakuntien ihmisille, mutta joita on dokumentoitu liian vähän. Loviisan esimerkki kertoo kuinka voimakkaasti kuntaa ja kuntalaisia jakava tekijä ydinvoima on ollut vuosikymmenien saatossa (vrt. Rosenberg 2004). Ydinvoima ei ole nostanut Loviisaa taloudellisesti muita Itä-Uudenmaan kuntia parempaan asemaan – päinvastoin. Loviisan työttömyysprosentti on ollut ydinvoimalan valmistumisen jälkeen jatkuvasti korkeampi kuin muualla maakunnassa.

Liikenteen ympäristövaikutusten arviointi: Liikenteen ympäristövaikutusten ulottuvuus on selvästi aliarvioitu. Esimerkiksi Gäddbergsön Reimarsintieltä vaikkapa Tesjoelle on matkaa 20km.

Voimalaitoshanke asettaa uusia vaatimuksia tiestölle. Näiden vaatimusten aiheuttamien tieinfrastruktuurin

rakentamisen ympäristövaikutuksista, kustannuksista ja maksajista tulee esittää arvio.

Energiamarkkinoihin kohdistuvien vaikutusten arviointi: Ohjelmaluonnoksessa nähdään ydinvoimalan aiheuttavan yksinomaan myönteisiä vaikutuksia sähkömarkkinoilla. Tekstissä korostetaan ennustettavuuden merkitystä. Ennustettavuus on energiavaltaisen teollisuuden kannalta yksi myönteinen aspekti, mutta muitakin аспекteja on syytä käsitellä. Myös muiden energiamarkkinoiden toimijoiden arvolähtökohdat on syytä ottaa huomioon. Esimerkiksi uusiutuvien energianlähteiden tuottajien ja kehittäjien näkökulmasta tieto ydinvoimalan valmistumisen myötä määrävuotena tulevaisuudessa valmistuvasta sähköntuotantokapasiteetista syö markkinoilta kiihoketta uusiutuvalta energiantuotannolta ja energiatehokkuuden kehittämislähtökohtia.

Suomessa uusiutuvien energiamuotojen kotimarkkinoiden merkitystä on korostanut mm. TKK:n professori Peter Lund. Energiamarkkinaselvityksessä tulee myös ottaa huomioon markkinoiden dynamiikka ja uusiutuvien energiamuotojen teknologian ja hinnan kehityksessä tapahtuneet viimeaikaiset harppaukset. Oikein valituilla insentiiveillä voidaan yllättävän nopeasti synnyttää

merkittävä määrä uusiutuvaa tuotantoa. Esimerkiksi Espanjassa syöttötariffien käyttöönotto tuulivoimalle sai aikaan melkoisen tuulivoimabuumin. Yhden vuoden (2006) aikana valmistui 1600MW uutta tuulivoimakapasiteettia – saman verran kapasiteettia kuin Olkiluodon uusi ydinvoimala tuo valmistuessaan monivuotisen ja jatkuvasti viivästyvän rakennusprojektinsa päätyttyä.

Poikkeus- ja onnettomuustilanteiden vaikutusten arviointi: Ohjelmaluonnoksen poikkeus- ja onnettomuustilanteiden käsittelyssä on monia ansioita, mutta myös joitakin puutteita.

Poikkeus- ja onnettomuustilanteiden vaikutusten arvioinnissa tulee myös arvioida sitä riskiä, joka aiheutuis laajamittaisesta öljyonnettomuudesta voimalaitoksen jäähdytysvedenotolle. Tutkimustietojen mukaan onnettomuudessa mereen joutunut öljy voi siirtyä pinnalta väliveteen ja kulkeutua siellä.

Ydinvoimalaitoksen vedenottoputki aiheuttaa voimakkaasti virtauksen, johon väliveteen joutunut öljy voi joutua jätettäväksi vedenoton. Öljykuljetusten määrät ovat kasvaneet voimakkaasti ja ovat edelleen kasvussa. Öljynkuljetusten määrä vuonna 1995 oli 22 miljoonaa tonnia, vuonna 2000

jo 40 miljoonaa tonnia ja vuonna 2006 noin 140 miljoonaa tonnia (www.ymparisto.fi).

Öljykuljetusten arvioidaan edelleen kasvavan jopa 250 miljoonaan tonniin vuoteen 2015 mennessä (Eloheimo 2007). Yksikin onnettomuus riittää katastrofiin – jos 100 000 tonnin tankkeri ajaa täydessä lastissa kunnolla karille se voi katketa kuin tikku. Jos lasti pääsee mereen, on syntynyt kahta kertaluokkaa vakavampi öljyonnettomuus kuin tähänastiset onnettomuudet Suomenlahdella. Tämän kokoluokan suuronnettomuus oli lähellä helmikuussa 2007, kun kreikkalaisvarustamon M/Propontis sai pohjakosketuksen Suomenlahdella 110 000 tonnin raakaöljylastissa. Aluksen painolastitilaan tuli vuotoja, mutta lastitankit säilyivät ehjinä ja Suomenlahti varjeltui – tällä kertaa. M/T Propontiksessa oli kaksoispohja.

YVA-selostuksessa tulee esittää se, miten vedenottoputkien mahdolliseen tukeutumiseen on varauduttu, minkälaisia ennakkovaroitusjärjestelmiä voimalaan hankittaisiin, miten varmistetaan viranomaisten ja voimalan välinen tiedonkulku öljyonnettomuuden sattuessa ja kuinka nopeasti voimala voidaan ajaa alas turvallisesti jos jäähdytysveden saanti ehkäistyy.

Poikkeuksellisten sääolosuhteiden vaikutukset tulee myös arvioida. Erityisesti poikkeukselliset merivedenkorkeudet vaihtelut tulee ottaa huomioon. IPCC:n arvion ylähaarukki ei ole välttämättä käyttökelpoisin yläarvio kun tehdään riskinarviointia. Merivedenkorkeus voi hetkellisesti nousta hyvin korkeaksi. Äärevien tuuli- ja ilmanpaine-tilanteiden vaikutus tulee laskea keskimääräisen nousun päälle.

Selvityksessä tulee ottaa myös huomioon ne riskit, jotka ydinvoimaloiden keskittyneisyydestä aiheutuu Suomen sähköhuollolle erilaisissa onnettomuustilanteissa. Miten voidaan varmistaa lähekkäin sijaitsevien voimaloiden turvallinen toiminta tai toiminnan alasajo vakavassa onnettomuustilanteessa. Mistä saadaan nopealla aikavälillä korvaavaa sähköntuotantoa.

Ydinvoima jakaa kansalaisten mielipiteitä voimakkaasti. Suopeasti ydinvoimaan suhtautuvan International Energy Agency (IEA) laajan tutkimuksen mukaan 58% EU:n kansalaisista vastustaa ydinvoimaa. Tutkimus käsitti 18 maata. Suomi kuuluu maailman ydinvoimamyönteisimpiin maihin, silti lähes puolet vastustaa ydinvoimaa.

Nollavaihtoehdon vaikutusten arviointi: Yksi pahimmista puutteista arviointiohjelmassa on nk. 0-vaihtoehdon vähäinen käsittely ja vaihtoehtojen

sähköntuotantotapojen puuttuminen. SIKSI YVA-OHJELMAA EI TÄLLAISENAAN PITÄISI HYVÄKSYÄ.

YVA-ohjelmassa tulisi hahmotella tarkemmin sitä miten nollavaihtoehtoa eli rakentamatta jättämistä aiotaan käsitellä, että siihen voitaisiin ottaa kantaa riittävän varhaisessa vaiheessa.

Luonnoksessa (Nollavaihtoehdon vaikutusten arviointi) lyhyesti esitetty tarkastelutapa tai menetelmä nollavaihtoehdon vaikutusten arvioimiseksi on puutteellinen ja jopa harhaanjohtava seuraavista syistä: Esitetty tarkastelutapa on staattinen ja osin viitataan menneeseen tuotantorakenteeseen, vaikka tahtotila maailmalla hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi on voimakkaassa muutoksessa – Suomi tai muut Pohjoismaa eivät missään tapauksessa rakenna jatkossa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvaa energiantuotantoa, joten menneen rakenteen päästöt tai muutaman vuoden takaiset rakenne-ennusteet ovat auttamatta vanhentuneita ja johtavat vertailtaessa merkittävään yliarvioon ydinvoimalan mahdollisuudesta korvata CO₂-päästöjä.

Lähtökohtana tulee olla vertailu uusiutuvien energianlähteiden ympäristövaikutuksiin. Suuren

ydinvoimalan rakentaminen tai rakentamatta jättäminen muuttaa energiamarkkinoiden dynamiikkaa merkittävästi. Lupaus siitä, että markkinoille tulee suurvoimalan verran lisää sähköä kiinteään hintaan, vähentää kiihoketta kehittää ja kaupallistaa uusiutuviin energianlähteisiin ja energiansäästöön perustuvaa teknologiaa.

Rakentamatta jättäminen sallisi jatkuvasti laajenevien kotimarkkinoiden syntymisen uusiutuvien energiateknologioiden ja energiansäästäteknologioiden kaupallistamiselle sitä mukaa kun päästörajoitukset tiukentuvat ja vanhat fossiilisiin energialähteisiin perustuvat voimalat poistuvat käytöstä.

Käytännössä päätös, jossa ydinvoimala jätetään rakentamatta, on helpointa hahmottaa rakentamispaikkakunnan näkökulmasta – elämä jatkuu kunnan olemassa olevan suunnittelun pohjalta, jolloin asukkaat voivat jatkaa elämäänsä ilman ydinvoimahankkeen tuomia vaikutuksia ympäristöön, asumiseen tai kunnan sosiaaliseen rakenteeseen.

Vaikka Fennovoima onkin perustettu ”projektiyhtiöksi” rakentamaan ydinvoimaa on sen taustalla olevilla yrityksillä mm. uusiutuviin energianlähteisiin perustuvaa tuotantoa ja energiansäästäteknologiaa. Esimerkiksi E.on

mainostaa itseään sivustoillaan Saksan suurimpana uusiutuvan energian toimittajana. Niinpä IULY suosittelee Fennovoimalle vetäytymistä ydinvoimahankkeesta, mutta kutsuu yhtiön tervetulleeksi kehittämään Suomeen ja Itä-Uudellemaalle uusiutuvaan energiaan perustuvaa tuotantoa.

Liitännäishankkeiden vaikutusten arviointi:

Voimajohtojen rakentamisen ympäristövaikutukset tulee kuvata voimalaitokselta nykyisen valtakunnanverkon liittymäkohtaan. Esimerkiksi erillinen Finngridin teettämä valtakunnanverkon laajennus-YVA ei ole hyväksyttävä tapa.

Vaihtoehtojen vertailu: Vaihtoehtojen vertailussa tulee kiinnittää huomiota voimalan aiheuttaman kuormituksen lisäksi kuormituksen kohteen herkkyyteen. Ruotsinpyhtää osalta lämpökuormaa vastaanottava rannikkoalue on paljon herkempää rehevöitymiselle kuin muut vaihtoehtona olevat rannikko-osuudet. Herkkyyden lisäksi myös olemassa oleva ja muu suunniteltu lämpökuorma on arvioitava kattaen kaikkien voimaloiden yhteisvaikutukse

Linkkejä: Ohessa linkkejä Fennovoiman tärkeän omistajatahon E.on –yhtiön sivuille, joilla yhtiö esittelee

teknologista osaamistaan uusiutuviissa energioissa ja energiansäästöissä.

<http://www.eonenergy.com/In-Business/Corporate/Products-And-Services/Sustainable-Energy-Solutions/?WT.svl=4>

http://www.eonenergie.com/pages/eea_en/Responsibility/Energy_Efficiency/Overview/index.htm

Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistyksen puolesta:

Tapio Reinikainen Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys
Hallituksen jäsen

Jyrki Ikonen Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys
Ydinvoimatyöryhmän puheenjohtaja